

VISKOELASTICITA

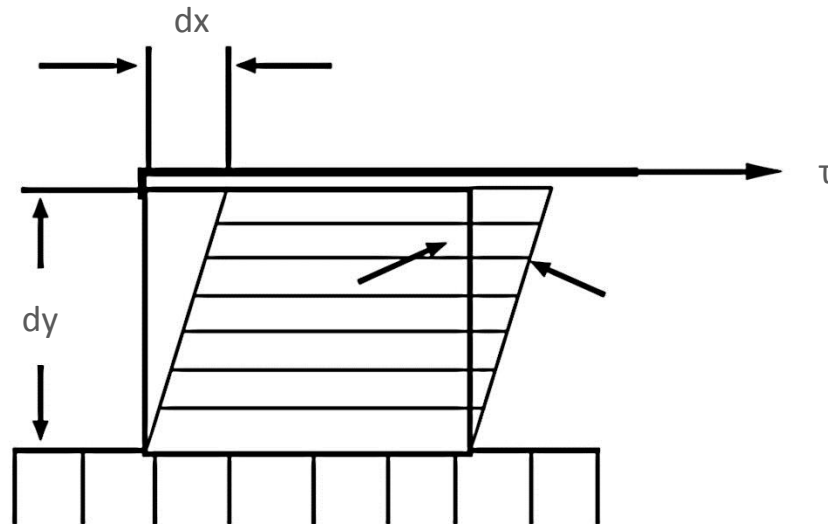
VISKOELASTICITA

- viskoelasticita
- test: rampa
- test: creep
- test: oscilace
- oscilace: princip
- oscilace: důležité parametry
- oscilace: měřící metody

VISKOELASTICITA

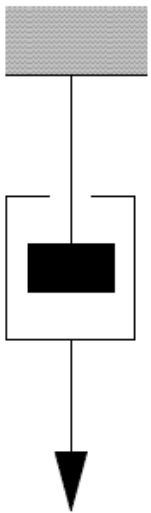
- elastická deformace – Hookův zákon
- smykové napětí $\tau = F / A$
- deformace $\gamma = dx / dy$

$$\tau = G^* \cdot \gamma$$

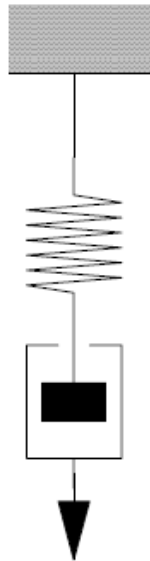

VISKOELASTICITA

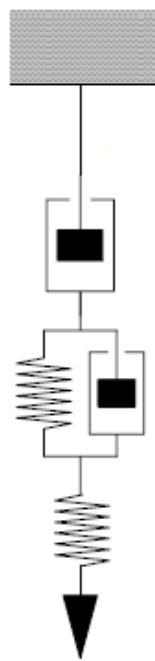
- viskózní tok + elastická deformace = viskoelasticita

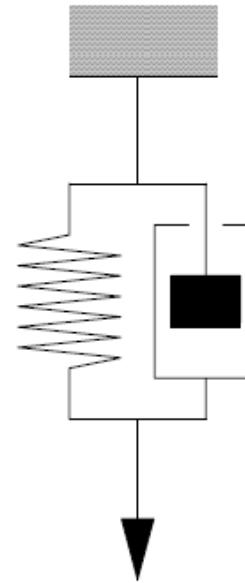
viskózní tok

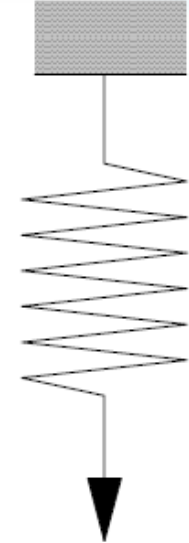
Maxwell

Burgers

Voigt-Kelvin

elastická deformace

viskoelasticita

VISKOELASTICITA

- struktura, síť emulzí
- zachycení roztoku v polymerech

předpoklad

- homogenní materiál
- dokonale odpočatý materiál

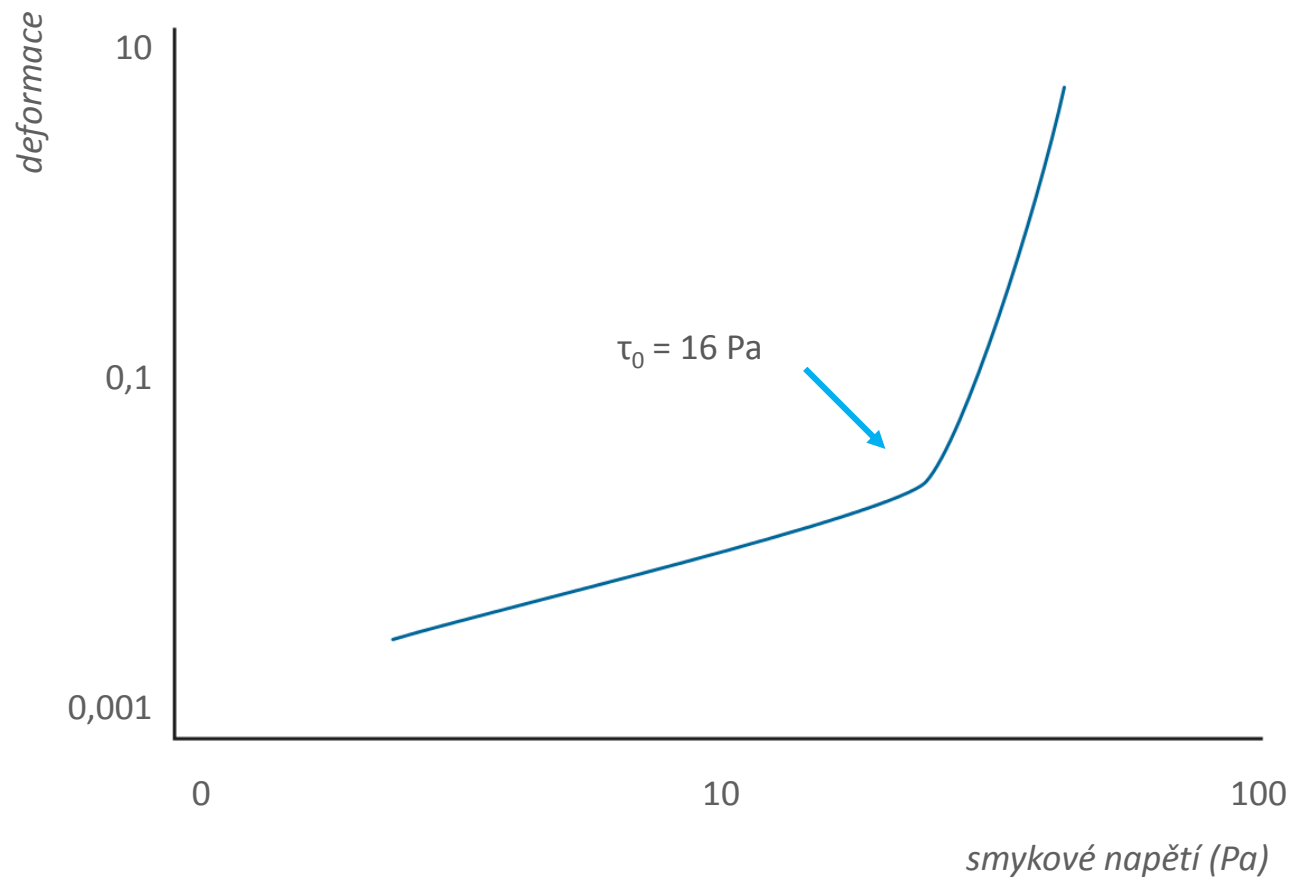
VISKOELASTICITA

METODA	VSTUP	INFORMACE
ROT shear stress ramp	nárůst smykového napětí	mez toku
CRE creep test	konst. smykové napětí	deformace
OSC time test	konst. frekvence a amplituda	chemická reakce
OSC amplitude sweep	postupný nárůst amplitudy	stabilita sítě
OSC frequency sweep	postupný nárůst frekvence	časová závislost
OSC temperature curve	konst. frekvence a amplituda	teplotní závislost

SHEAR STRESS RAMP

- **vstup:** $\tau = f(t)$
- **měření:** $\gamma = f(t)$, $\dot{\gamma} = f(t)$
- **výsledek:** viskozita η , mez toku τ_0
- **aplikace:** stabilita, ustalování

SHEAR STRESS RAMP

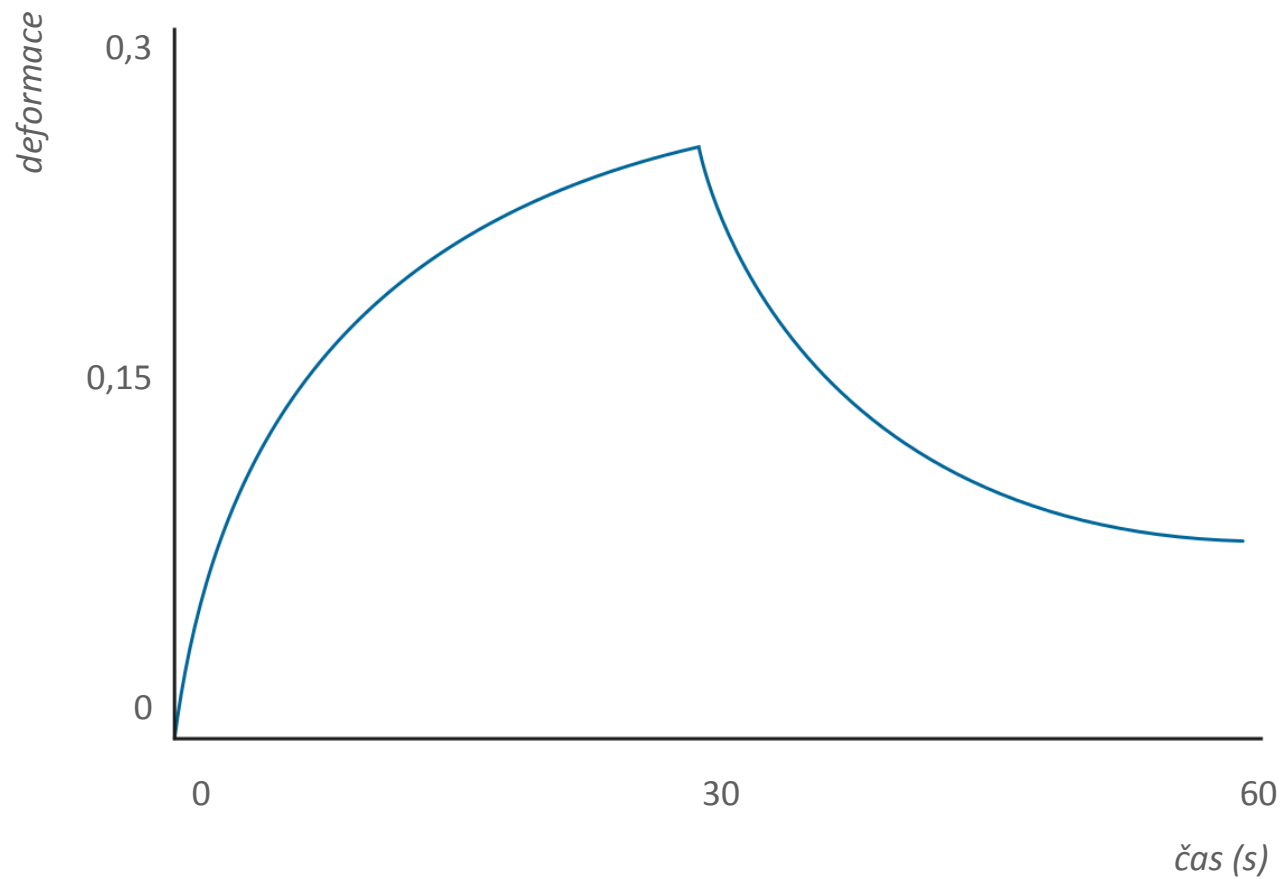

CREEP RECOVERY TEST

- **vstup:** $\tau = \text{konst}$, $\tau = 0$
- **měření:** $\gamma = f(t)$
- **výsledek:** počáteční viskozita η_0 , podmínka rovnováhy, poměr viskózní a elastické složky, regenerační doba, modul pružnosti
- **aplikace:** stabilita, ustalování, stékání

CREEP RECOVERY

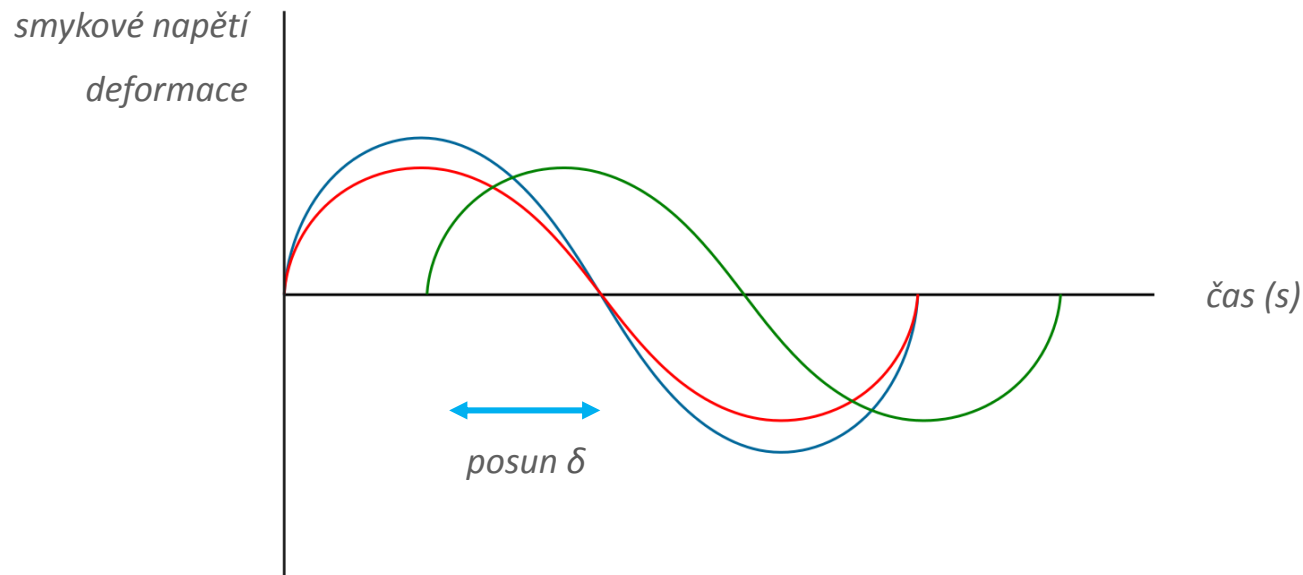

OSCILACE – VÝHODY

- rozšíření měřicího rozsahu
- nedestruktivní metoda
- analýza struktury materiálu
- sledování časových a teplotních změn

OSCILACE

- **vstup:** smykové napětí τ
- **elastická odezva:** deformace γ , fázová posun $\delta = 0^\circ$
- **viskózní odezva:** deformace γ , fázová posun $\delta = 90^\circ$

OSCILACE

$$\tau = G^* \cdot \gamma$$

- G^* komplexní modul
- τ : nastavená hodnota, γ : měřená hodnota

- **akumulovaný** modul

$$G' = G^* \cdot \cos \delta$$

elastická část

- **ztrátový** modul

$$G'' = G^* \cdot \sin \delta$$

viskózní část

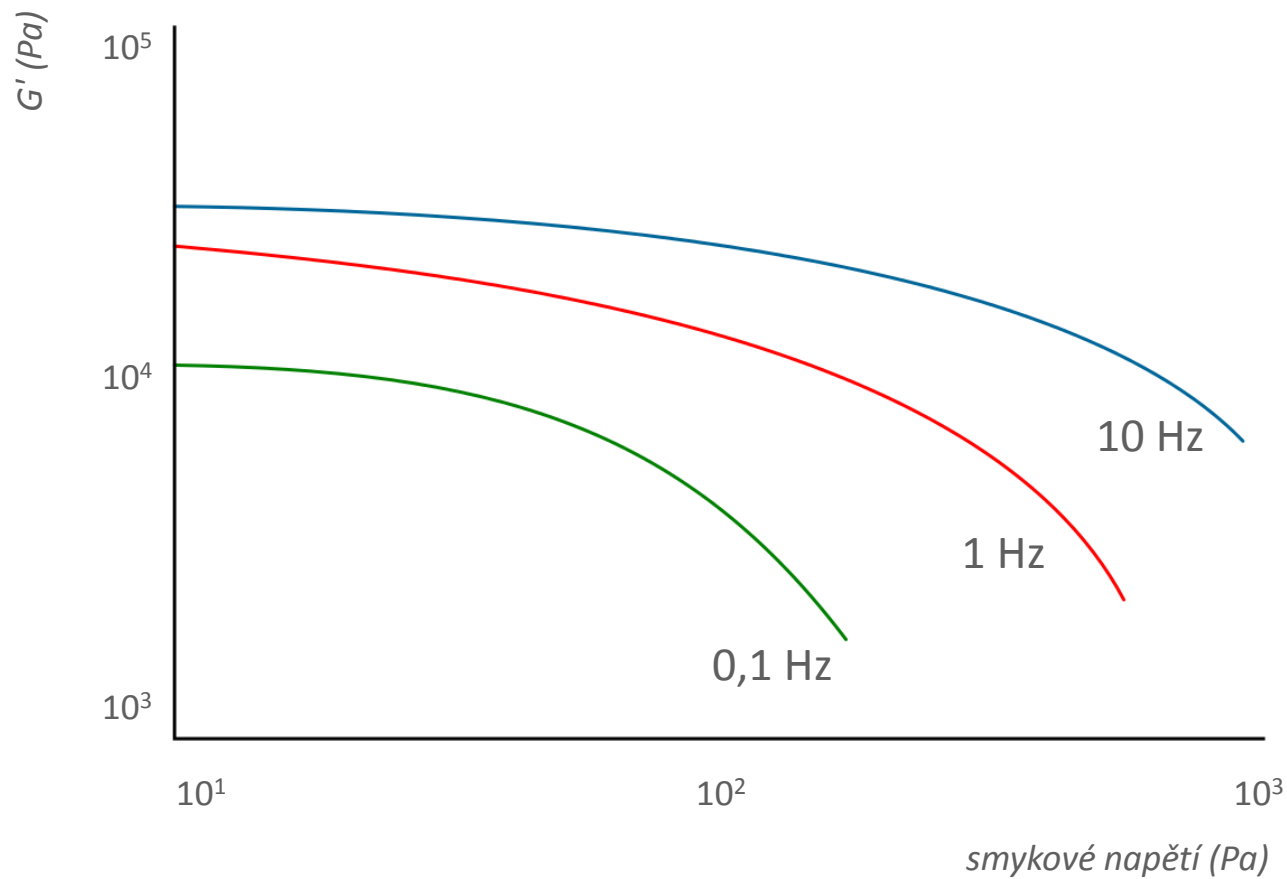
OSCILACE – STRESS SWEEP

- oscilační závislost na napětí
- určení **lineární viskoelastické oblasti**

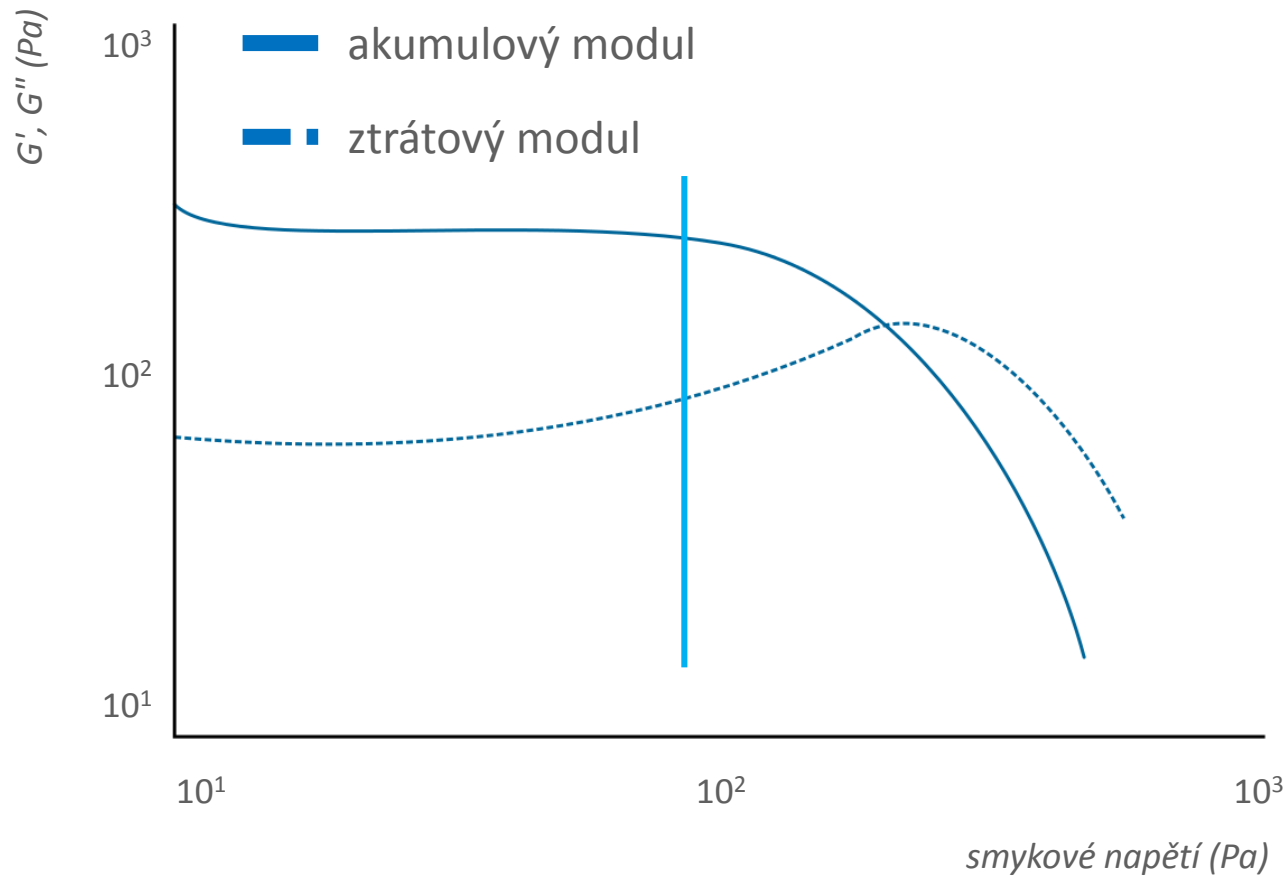
parametry

- napětí: od nejnižší, po 3 řády
- frekvence: min. 3 hodnoty, např. 1 – 10 Hz
- měření je **závislé na frekvenci** = min. 3 hodnoty

- **G' a G'' jsou nezávislé od deformace nebo napětí**

OSCILACE – STRESS SWEEP

OSCILACE – STRESS SWEEP

OSCILACE – FREQUENCY SWEEP

- oscilační závislost na frekvenci
- reakce materiálu na vstupní zatížení (vysoké frekvence)
- reakce materiálu na postupné zatížení (nízké frekvence)

parametry

- frekvence: např. $0,1 - 100 \text{ rads}^{-1}$
- napětí: hodnota z lineární oblasti měření stress sweep
- pozn. $0,0001 \text{ Hz} = 166 \text{ minut}$

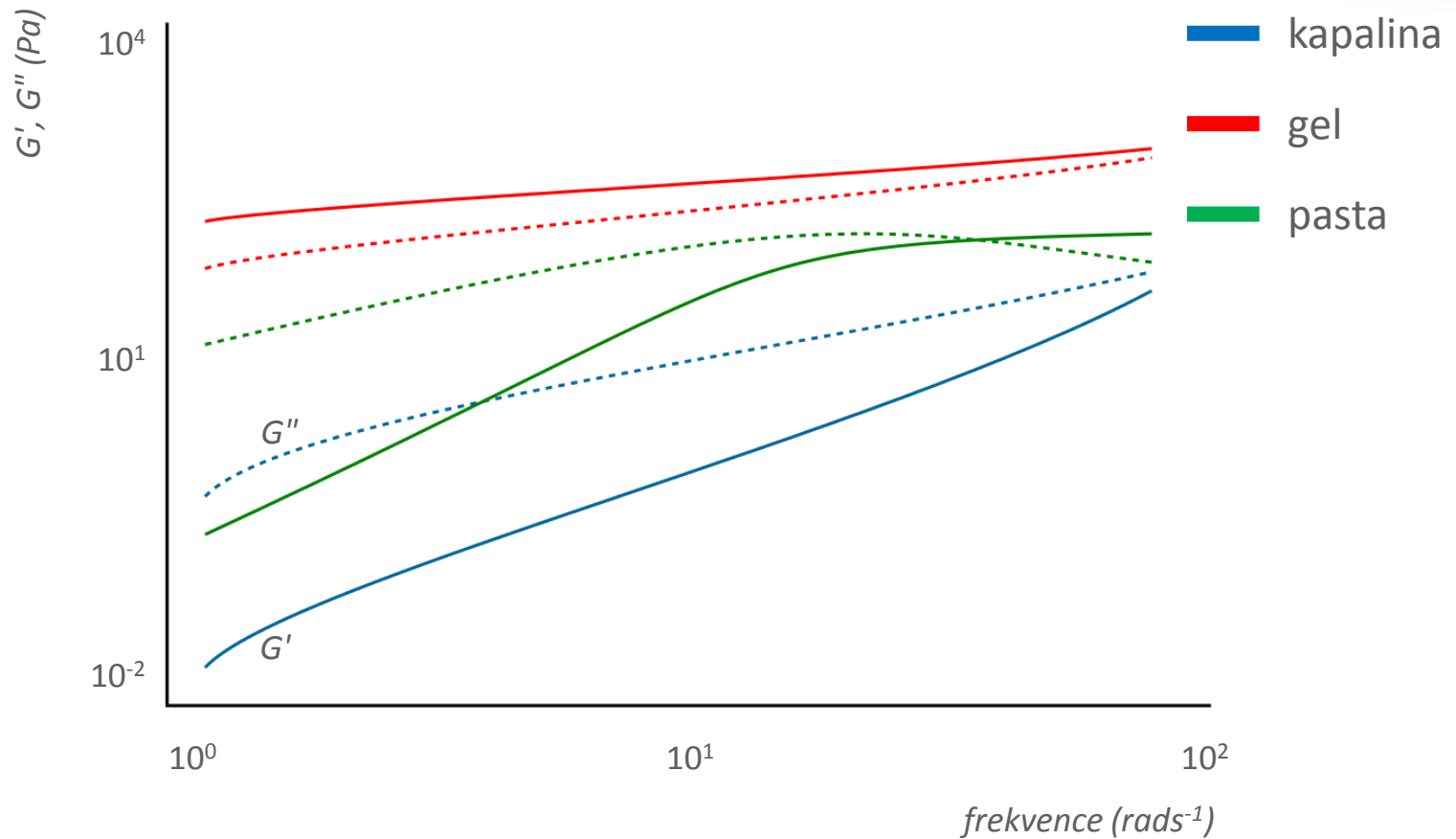
OSCILACE – FREQUENCY SWEEP

aplikace

- forma a konzistence materiálu
- odolnost vůči zatížení
- tlumící vlastnosti
- 'mouth feeling'

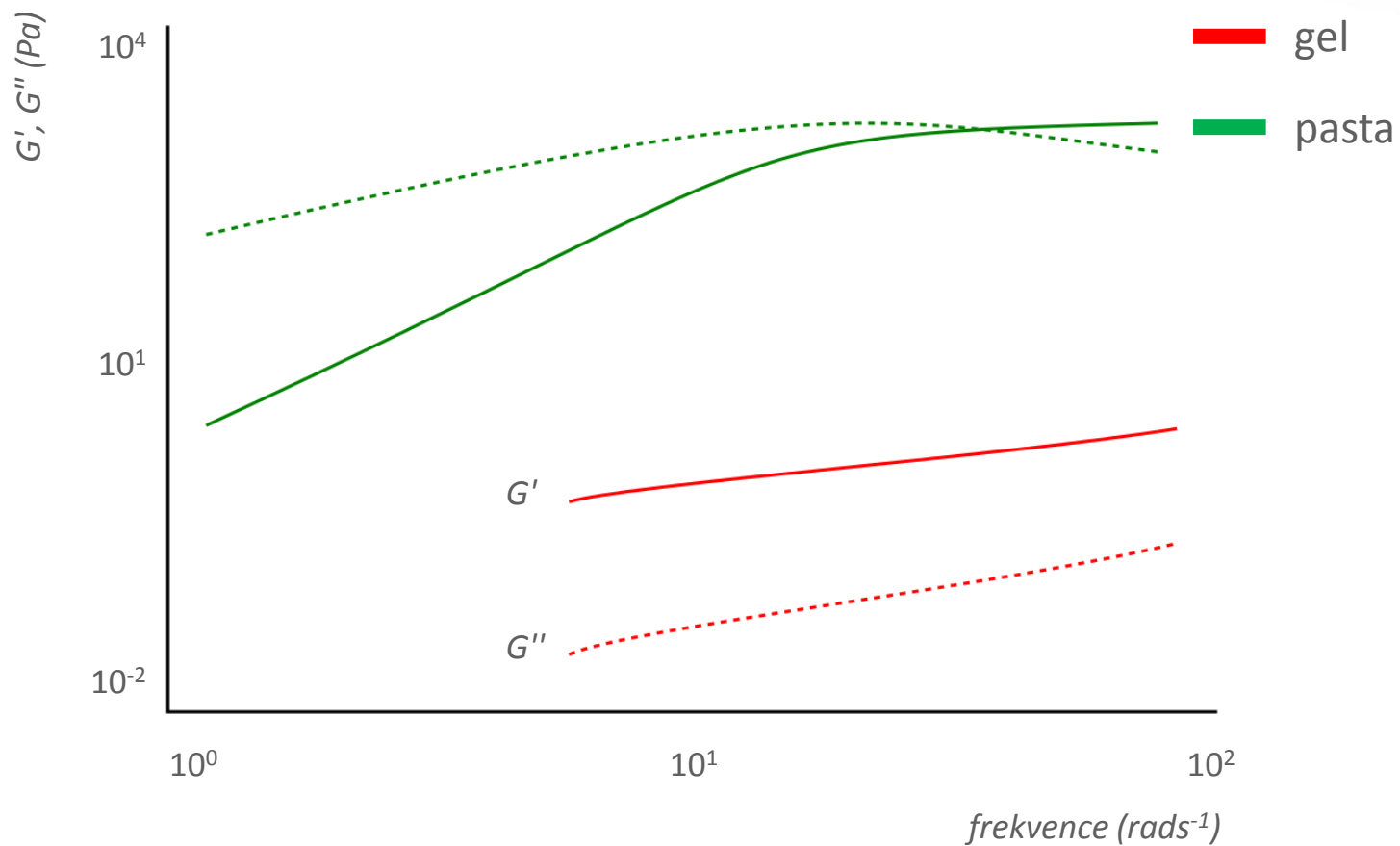
VISKOELASTICITA

OSCILACE – FREQUENCY SWEEP

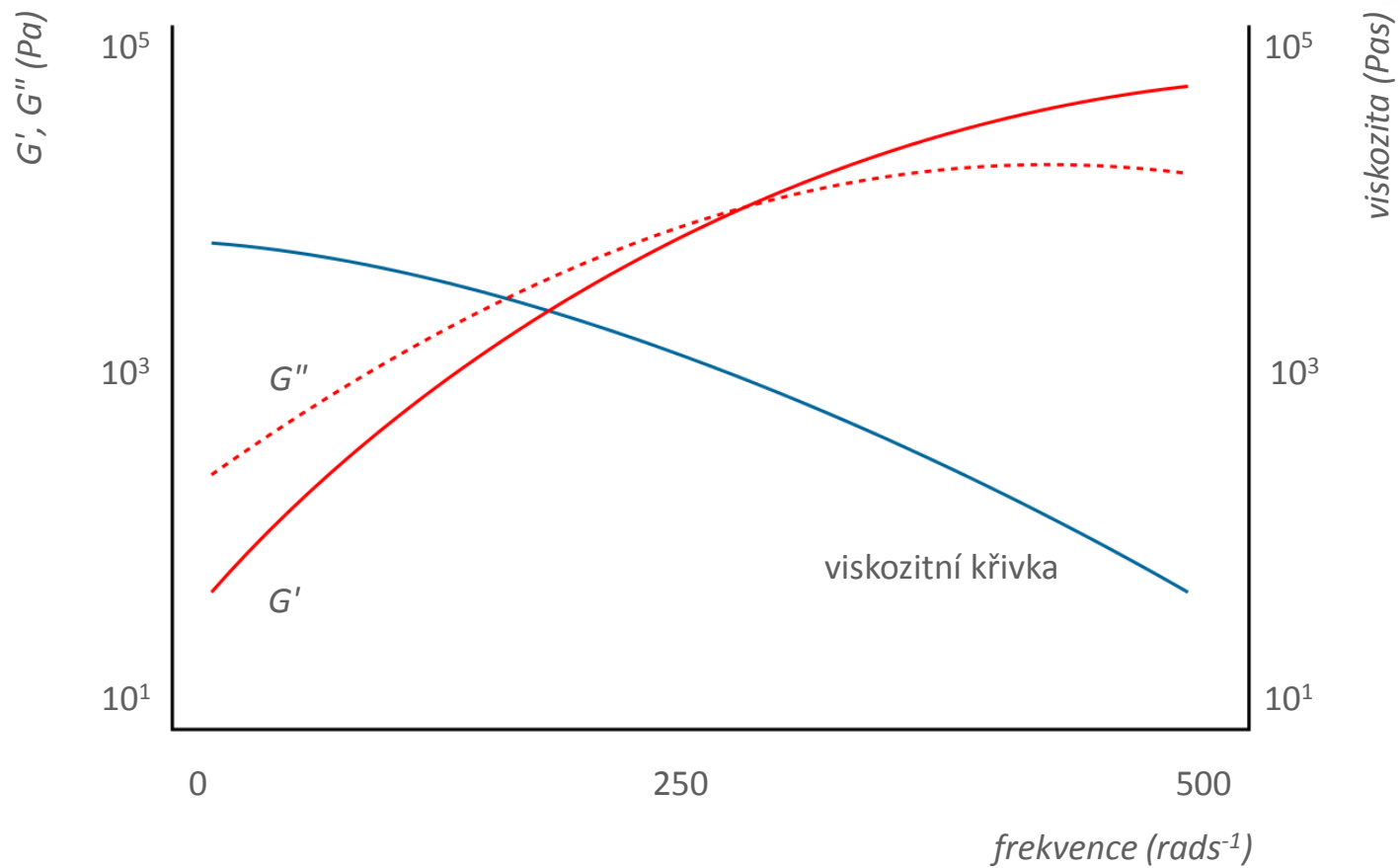
VISKOELASTICITA

OSCILACE – FREQUENCY SWEEP

VISKOELASTICITA

OSCILACE – FREQUENCY SWEEP

OSCILACE – TIME + TEMPERATURE SWEEP

- oscilační závislost na čase nebo teplotě
- změny vlastností různých iniciátorů (chemická reakce, UV světlo, teplota...)

parametry

- čas: dle aplikace
- frekvence: dle aplikace, obecně vyšší pro rychlejší průběh
- napětí: hodnota z lineární oblasti měření stress sweep

OSCILACE – TIME + TEMPERATURE SWEEP

aplikace

- stárnutí
- gelace
- tvrzení, síťování
- degradace

OSCILACE – TEMPERATURE SWEEP – prášková barva

